Gemeente Raalte

Collegevoorstel

Onderwerp	Eenmalige Energietoeslag
Zaaknummer	25125-2022
B&W vergadering	5 april
Integrale advisering	Eline Stegeman (JZ) & Chris ten Have (financiën).
Portefeuillehouder	Mevr. G.H. (Gerria) Toeter
Voor informatie	Jochem Westert

Bestuurssamenvatting

De eenmalige energietoeslag is bedoeld om huishoudens met een laag inkomen te compenseren als gevolg van de explosief gestegen energiekosten. Het college heeft beleidsvrijheid bij de vormgeving van de bijzondere bijstand. In de vast te stellen beleidsregels sluit het college grotendeels aan bij de richtlijnen van het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid.

Beslispunten

1. De Beleidsregels Eenmalige energietoeslag 2022 gemeente Raalte vast te stellen.
2. Het onderhavige collegebesluit ter informatie te delen met de raad.

Besluit

Conform,

Inleiding

De prijzen voor basale behoeften en in het bijzonder energie zijn flink gestegen en lopen nog verder op. Het Centraal Planbureau (CPB) constateert dat met name bij huishoudens met een laag inkomen en variabel of aflopend energiecontract de energiekosten als aandeel van het besteedbaar inkomen hard stijgen. Om de energierekening van alle huishoudens deels te compenseren is de energiebelasting verlaagd. In aanvulling hierop is voor huishoudens met een laag inkomen een eenmalige energietoeslag (verder: energietoeslag) van circa €800 in het leven geroepen via het instrument van de categoriale bijzondere bijstand.

De energietoeslag vergt een wijziging in de Participatiewet. Deze wijziging introduceert de bevoegdheid van het college om de energietoeslag, waar mogelijk ambtshalve (zonder aanvraag) aan huishoudens die bij de gemeente bekend zijn, toe te kennen. De Minister van Armoedebestrijding, Participatie en Pensioenen (de minister) heeft laten weten dat gemeenten vanwege het spoedeisende karakter vooruitlopend op de behandeling van het wetsvoorstel in de Staten-Generaal kunnen aanvangen met de uitbetaling.

Het feit dat de energietoeslag onderdeel uitmaakt van de bijzondere bijstand maakt dat het college speelruimte heeft bij invulling van bevoegdheden, met name ten aanzien van de hoogte van het bedrag, de doelgroep, inkomenseis en het vermogen. Zo kunnen gemeenten aansluiting zoeken bij het lokale minimabeleid. Tegelijk benadrukt de regeling het belang van zoveel mogelijk uniformiteit. Daarom hebben het Ministerie van SZW en de Vereniging Nederlandse gemeenten (VNG) de niet-bindende 'Landelijke richtlijn eenmalige energietoeslag lage inkomens' (verder: Richtlijn Energietoeslag) opgesteld. In de ter vaststelling neergelegde beleidsregels sluiten we daarom in beginsel aan bij deze richtlijnen. Dat betekent onder meer dat we voor wat betreft de vaststelling van de doelgroep aansluiten bij de inkomensgrens uit het gemeentelijk minimabeleid en omwille van de uitvoerbaarheid en eenvoudig geen vermogenstoets in aanmerking nemen. Voor wat betreft de hoogte van de richtlijn sluiten we aan bij het richtbedrag van €800. We zijn voornemens de toeslag in twee gelijke delen verspreid over het jaar uit te betalen (april en oktober). In afwijking van de richtlijn regelen we dat als de inwoner deelneemt aan een minnelijke schuldregeling of een schuldregeling op grond van de Wet schuldsanering natuurlijke personen (Wsnp) we ervanuit gaan dat het inkomen lager is dan 120% van de bijstandsnorm. Het niet uitkering van de energietoeslag zou namelijk negatieve consequenties kunnen hebben voor het voortbestaan van de schuldenregeling.
Waar mogelijk keren we de energietoeslag automatisch toe. Bijvoorbeeld ten aanzien van mensen die algemene of bijzondere bijstand op grond van de Participatiewet ontvangen of gebruikmaken van het minimabeleid (zie voor de volledige opsomming artikel 3 lid 1 van de vast te stellen beleidsregels). Enerzijds maken we zo voor inwoners zo eenvoudig mogelijk om de energietoeslag te ontvangen. Anderzijds beperken we belasting van de uitvoering.

Beoogd effect
Het voorkomen dat huishoudens met een laag inkomen en weinig bestedingsruimte (verder) in de knel komen door hoge energieprijzen.

Argumenten
1.1. Veel huishoudens met een laag inkomen zien zich als gevolg van een explosieve stijging van de energieprijzen geconfronteerd met forse stijging van onvermijdbare uitgaven. Zonder een extra compensatie in de energiekosten, dreigen zij in acute financiële problemen te komen.
Huishoudens met een inkomen op of net boven het sociaal minimum hebben in normale omstandigheden al moeite om rond te komen en weinig ruimte om geld te reserveren voor onverwachte uitgaven. Regelmatig is er zelfs sprake van schuldenproblematiek. Voor veel huishoudens is de energierekening een substantiële kostenpost in het levensonderhoud. Door middel van de energietoeslag kunnen we huishoudens lucht bieden.

1.2 Met het vaststellen van de beleidsregels eenmalige energietoeslag geven we invulling aan de oproep van de minister om zo snel als mogelijk tot uitbetaling van de energietoeslag uit te gaan.
Op 15 maart 2022 is het wetsvoorstel over de energietoeslag door de Minister aan de Tweede Kamer aangeboden. Met het wetsvoorstel krijgen gemeenten de bevoegdheid om in het kalenderjaar 2022 een energietoeslag toe te kennen aan huishoudens met een inkomen op of net boven het sociaal minimum.
Als regel wordt nieuw beleid in uitvoering genomen nadat de Staten-Generaal de begrotingswet hebben aangenomen. Gezien de hierboven beschreven urgentie is de Minister van Armoede, Participatie en Pensioenen van mening dat de uitvoering van deze maatregel niet kan wachten op formele autorisatie.

Duurzaamheid
N.v.t.

Kanttekeningen
We kunnen niet uitsluiten dat ondanks de energietoeslag inwoners financieel in de knel komen. Afhankelijk van de individuele situatie kijken we dan hoe we mensen het beste kunnen ondersteunen. Mogelijk kan dan een beroep worden gedaan op individuele bijzondere bijstand, mits aan de voorwaarden wordt voldaan. Daarnaast houden we in de gaten of

het nodig is bij te sturen. Hierbij houden we rekening met eventuele nieuwe maatregelen die vanuit het Rijk getroffen worden.

Financiën
Voor de uitvoering en uitgifte van de energietoeslag heeft het kabinet een eenmalig budget van €679 miljoen beschikbaar gesteld. Dit bedrag wordt in de meicirculaire via het gemeentefonds beschikbaar gesteld. Landelijk is dit gebaseerd op een inschatting dat 800.000 huishoudens die aanspraak maken op deze regeling. Er is landelijk discussie over het aantal huishoudens dat een beroep kan doen op de regeling eenmalige energietoeslag. De middelen worden verdeeld aan de hand van de reguliere verdeelsleutel bijzondere bijstand. Naar verwachting komt dit voor gemeente Raalte neer op een bedrag van € 1.006.000. Met deze middelen van het rijk kan aan ongeveer 1.200 huishoudens in Raalte een eenmalige energietoeslag verstrekt worden. Er zijn in Raalte ruim 1.500 huishoudens met een inkomen tot 120% van het sociaal minimum. Wanneer meer huishoudens een eenmalige energietoeslag aanvragen gaat dit ten laste van de eigen middelen. Mocht dit het geval zijn, dan komen we bij de zomernota 2022 met een aanvullend dekkingsvoorstel. Gemeenten hoeven over de besteden van de middelen geen afzonderlijke verantwoording aan het rijk af te leggen.

Vervolg
n.v.t.

Communicatie
Wij benutten verschillende communicatiemiddelen (waaronder infographic) om de regeling zo breed mogelijk onder de aandacht te brengen. Met inwoners die zelf contact op hebben genomen met de gemeente, nemen wij afzonderlijk contact op.

Bijlagen
Beleidsregels Eenmalige energietoeslag 2022 gemeente Raalte